

გაზეთის ღირსება:

Table with 4 columns: მან. კ., თვე, მან. კ., თვე. Rows show subscription rates for 1, 3, 6, and 12 months.

ივერია

რედაქტორი: ნიკოლოზი... გაზეთის დასაბარებლად... და განცხადებათა დასაბეჭდად...

„ივერია“ ტელეფონი № 227

„ივერია“ ტელეფონი № 227

ანა გარიელის ასულის ნაფეტვარების... სულის მოსახსენებლად კუკის სასაფლაოს წმ. ნინოს ეკლესიაში...

ქართული თეატრი... გადგეილი ერთ მოქმედებად... აბრეშუმის ჭიის თესლი...

აბრეშუმის ჭიის თესლი... თეთრი და ყვითელი, ალაზისა, ფერანისა და ალაზისა და ბერტის...

პირველი პერკო სამკურნალო... ექიმის ნავასარდიანისა...

ფალესტონი... უპანასქნელი ყაჩაღი... სოფელში დაბრუნების შემდეგ...

უკლებანი: თვალისა, შინაგანი და ნერვებისა... ზ. ი. ბაბანაძე... ნ. ვ. პრატახიანი... ა. პ. კარაპეტიაძე...

ქ. ი. გელიშვილი... მ. ი. ლ. გ. ა. ნავასარდიანი... პ. მ. ჩხორიანი...

ტფილისის პერკო სამკურნალო... მისიელ გელევიანი... ვ. ი. შიშინიძე... ზ. მ. მალაშვილი...

მთავრობის განკარგულებანი... დანიშნულ იქმნენ ტფილისის სასულიერო სემინარიის ინსპექტორის...

*) იხ. „ივერია“ № 14.

* იმ კომისიას, რომელსაც პარიზის გამოფენისათვის ექსპონატების მოკრება აქვს მინდობილი კავკასიაში, 18 იანვარს უკვე გაუგზავნია პარიზში კარგა ბლომი ექსპონატები.

* ქალაქის გამგეობამ 19 იანვარს კრებაზე განიხილა ინჟინერის რეპორტის თხოვნა იმის შესახებ, რომ მას ნება მიეცეს გამოართოს მამა დავითის მთავრად განსაკუთრებული მანქანები, რომლის შემწობითაც შეიძლება აღდგინოს ხალხის აყვანა ამ მთავრად და ჩამოყვანა. გამგეობამ ასეთის მანქანის გამართვა სასურველად სცნო და დაადგინა, მიეცეს ბ.ნ.ს. რეპორტის კონკრეტული მანქანის განსაზღვრება და საწარმოებლად, ამასთან გამგეობამ კონკრეტული ვადად 35 წელიწადი დანიშნა, იმ პირობით, რომ ამ ვადის შემდეგ ქალაქს შეეძლოს გამოსყიდვა. იმის შესახებ, თუ ქალაქის სასარგებლოდ რა უნდა იხადოს ბ.ნ.ს. რეპორტი, მოლაპარაკება შემდეგ ექმნებათ გამგეობასა და კონკრეტულ ინჟინერს.

* ამას წინადა „ტფილისის სობორანის“ წევრთა საზოგადო კრება მოხდა. კრებამ დაადგინა, სხვათა შორის, ვადასდოს 300 მანეთი ახალ ქალაქის მახრავში მიწის ძვირისაგან დაზარალებულთა სასარგებლოდ. ამავ კრებაზედ მოხდა მამასახლისების არჩევნები.

* როგორც მკითხველებმა უკვე უწყვიან, ტფილისის ვაჟთა პირველი გიმნაზიაში სწავლა დროებით შეჩერებულ იქნა, რადგანაც ამ გიმნაზიის მოსწავლეთა შორის სხვადასხვა ვადამდები სენი გავრცელდა. 17 და 18 იანვარს კრება ჰქონდა ამ გიმნაზიის საპედაგოგო საბჭოს. კრებას დასწრებია მკურნალი რაზმატი. საბჭომ დაადგინა დებინფექცია უყოს გიმნაზიის მთელ შენობას და დაბინაოს იქ ის პანსიონერები, რომელთაც ტფილისში ნათესავები არა ჰყავთ. ამასთან საბჭომ დაადგინა გიმნაზიის იმ საავადმყოფოში, ადამიანთა ვადამდები სენით მოსწავლენი წვანან, არ შეეშავან მათი ამხანაგები. დებინ-

ფორადაკი ქალაქ გარეთ, ასპრეტის შადრევანთან, ჰრედავდნენ ხოლმე ისინი ერთმანეთს. პატარა მწყემსი-კი სდარაჯობდა ამ დროს შეყვარებულთ და თან თავის თხებს აძობდა. ჩამოსხდებოდნენ ხოლმე შადრევანის მახლობლად და მიეცემოდნენ უზრუნველად ტბილის ოცნებებს. ლაპარაკობდნენ ტიტოს ახლო მომავალში უცხო ქვეყანაში გამგზავრების შესახებ.

ამ საქმის დახანება აღარ შეიძლება, რადგან ყაჩაღის სიარული ქალაქს ახლო შეემჩნიათ და გაფაციცებით აღევნებდნენ თვალ-ყურს. ერთხელ საღამოზედ გახარებულმა ნეგრონმა უთხრა ქალს:

— მალე ახალს ამბებს შევიტყობთ...

— რასა, მამა?

— ჯარის კაცი მიუახლოვდა ქალს და საიდუმლოდ წასურჩულა.

— ბელუომოს კვალს მივადგინო. სართენის გზაზედ უნახავთ, ასპრეტის შადრევანთან... თავზედ-დასხმას ვუპირებთ...

ახალგაზდა ქალს ამის გაგონება ზედ უცებ ყვითელმა ფერმა გადაჰკრა, ზარდაცემულს-ვით დაპარადა-

ნფექცია უკვე მოუხდენიათ 18 და 19 დეკემბერს. საბჭოს მეორე კრებაზედ, რომელშიაც მონაწილეობა მიუღია საგუბერნიო მკურნალს ბ.ნ.ტიქოძეს, სასანიტარო-სამკურნალო ინსპექტორს და მკურნალს უმიკოვს, ის აზრი წარმოუთქვამთ, რომ საჭიროა ავადმყოფი პანსიონერი ქალაქის გადასვლა სენით ავადმყოფთა თავშესაფარში იქმნენ გადაყვანილნი.

* რადგანაც ამ ბოლოს დროს გორისა და ტფილისის მაზრებში საქონლის ქირა იმინა თავი, საგუბერნიო მთავრობის განკარგულებით, გადაეცა გორის მაზრის უფროსს 1000 მანეთი, ხოლო ტფილისის მაზრის უფროსს—2000 მანეთი საქონლის ქირის წინააღმდეგ საბრძოლველად.

* ამა 1900 წელს კავკასიის სასტატისტიკო კომიტეტის შესანახად გადაღებულ იქნა 7800 მანეთი, ხოლო ხუთის საგუბერნიო კომიტეტის შესანახად: ტფილისისა, ქუთაისისა და სხვათა—14,000 მანეთი.

* როგორც „ცნ. ფურც.“-ს შეუტყვია, ალავერდის ეპისკოპოსს ყოველად საზღვდელი კირონის ვრცელი მოხსენება წარუდგენია სათანადო მთავრობ სათვის, რათა 14 იანვარი, წმ. ნინოს დღესასწაული, მართლმადიდებელთა საყოველთაო უქმედ იქმნას აღიარებული.

* გაზ. „ახანადი“ იუწყება, რომ მთავრობამ გარდასწყვიტა ნავთის მრეწველობის საქმე სახელმწიფო მონოპოლიად გარდაქციოს და ამიტომ ნავთის ადგილები და ქარხნები უნდა ჩამოართვას კერძო მესაკუთრეთათ.

* სოხუმი. 11 იანვარს იქამდის ჰლელავდა ზღვა სოხუმში, რომ ხუთა კაცი, რომლებიც რუსეთიდან აზოვის საზოგადოების გემით მოვიდნენ, საღამოს რვა საათზედ, ველარ გადმოსვს ნაპირას ნავებთან და იძულებული იყვნენ პატარა ნავში გაეთითათ ღამე ამ აბოზოქრებულს ზღვაში. როგორც იყო მეორე დღეს ათ

და და დავცემოდა, რომ დროზედ მამა არ მიშველებოდა და არ ეტაცნა ხელი.

— აი შე ლაჩარო... რისა შეგეშინდა მე ჯერ კიდევ არა მიპირსრა. თვლი ჯერ კიდევ კარგად მიპირს და მკლავიც შემორჩილება... მეორეც ესა, საზოგადოდ ცნობილია, რომ ყველა მაგგვარი ავაზაკები, როდესაც მარჯვე კაცს შეხვდებიან წინ, მაშინვე ჰპირილდებიან ხოლმე უბრძოლველად...

— ისინიც ხომ აღამიანები არიან,—გააწყვეტინა ჩურჩულით მადლენამ.

— აღამიანები! ისინი აღამიანები!— წამოიძახა გულმოსულმა მოხუცმა მემომარბმა და თან საშინელის ძალით დაჰკრა მუშტი მაგიდას: ქუთაზედ ხომ არ შეიშალე, მადლენა? მე რომ შეშემდოს, ყველას დაგვგრეტდი, ყოველს მათგანს ჩავბოცდი ძალისაგით შეუბრალელობად და მოსანანებლად ერთს წუთსაც-კი არ მივცემდი!

— ცოტა ხანს უკან ის ისევ დამშვიდდა და კვლავ განაგრძო.

— გარწმუნებ, რომ ხელიდან ვერ წავივია... ეს სულ რამდენიმე დღის საქმეა, შესაძლოა სულ რამ-

სათზედ გამოიყვანეს სწყლები ნაპირზედ, რადგან ზღვა ცოტა დაწყინარდა. 11 საათზედ ნავთსადგურში შემოვიდა რუსეთის საზოგადოების გემი. ზღვა ისევ საშინლად ჰლელავდა, მაგრამ გულადმა ბერძნების ზღვასნებმა მაინც ჩაუშვეს ნავები ზღვაში და დიდის ვასკირით გადმოიყვანეს ხალხი. ვიღრე ისინი ხალხს გადმოსვამდნენ, ლელვამ იქამდის იმეტა, რომ საშინელი შეიქნა ზღვაოსანთა მდგომარეობა. ნავებს ტალღათხ-ხუთ საყენებელ ისროდა მალა. მენავეებმა ჯერ სცადეს შორს წასულიყვნენ ნაპირიდან. მაგრამ, როცა დაინახეს, რომ ზღვა იქაც საშინლად ჰლელავდა, ისევ ნაპირს მოაშურეს. დიდის სიფრთხილითა და ხერხით უსვამდნენ ხობებს, მაგრამ მაინც ვერა გააწყვეს-რა და შიგ შუა ზღვაში გადაუბრუნდათ ნავი და სამი კაცი ჩავარდა ზღვაში. მკურნებლები შაშისაგან გაქვავდნენ. ყველას ეგონა, რომ დაიღუპნენ საწყლები, მაგრამ არ გასულა რამდენიმე წუთი, რომ თავები ამოჰყვეს აქაფებულ ტალღებში, წამოეწივნენ გადამბრუნებულს ნავს და დაასკუბდნენ ზედ, მაგრამ ტალღამ ისეთ ნაირად ამოჰკრა ძირიდან, რომ ხალხიცა და ნავიც რამდენისამე საყენებელ შეათამაშა პაერში და მერე-კი ქვესკნელში ჩაყურქუმულავა. ახლა კი დაიღუპნენ საწყლები,—გაისმა ხალხში, მაგრამ ისევ გამოჩნდნენ; მიანებეს თავი ნავს და, რაც ძალი და ღონე ჰქონდათ, გამოსცურეს ნაპირისაკენ. ხალხი გულის ფანქვალით უყურებდა ამ სანახავს. საწყალი მენავეები ორ ცეცხლ-შუა იყვნენ: ერთი რომ, საშინელ ტალღებს ხან ქვესკნელში ჩაჰქონდათ და ხან ჰაერში ისროდა, და მეორეც ის, რომ ტალღებისაგან გამოქანებული ნავი საშინელის სისწრაფით მოსდევდა და ვისაც წამოეწეოდა, უსათუთო თავს გაუტყვდა. მაგრამ იმდენი იყოჩაღეს, რომ მშვიდობით მოატანეს ნაპირს. მხოლოდ ერთი მსუბუქედ დაშავდა თავში გამოქანებულის ნავისაგან.

* ს. მჭრეთა, (ქართლი). 1886 წლიდან აქ არსებობს სამინისტრო

დენისამე საათისაც... და მაშინ— მხიარულის სიცილით წარმოსთქვა ნეგრონმა და თან ქალს ხელები შემოჰხვია, მაშინ, თუ მთავრობას აქვს სადმე სამართალი, ვახმისტრობას მომცემენ და გულზედ ჯავარსაც ჩამოვიკიდებ... მაშინ შენც მოგეცემა საშუალება იმ შენს მდიდარს მისთხოვდე... ჰა! რას იტყვი ჩემო გონა?

განუქებული ქალი დიდხანს ხმას არ იღებდა. ან კი რა უნდა ეთქვა საბრალოს? მადლენამ აშკარად დაინახა, რომ ყოყმანის დრო აღარ იყო და საქმის ვითარება მოქმედებს და თხოულობდა. გარდასწყვიტა ხვალისთვის უეჭველად ენახა ტიტო.

მეორე დღეს ტიტოს უამბო ყველაფერი და ბოლოს უთხრა:—უეჭველად უნდა წახვიდე... აქ დადგომა აღარ შეიძლება... ყველაფერი მზად არის... ენახე სანვიტო და ის თანახმაა... გემი იქით კვირას წავა... და როცა თქვენ უკვე შორს იქნებით—დაუბატა იმან...

აქ იგი გაჩერდა ცოტა ხანს და ძალდატანებით ჩახველა. ტიტო იღვანე გაჩუმებული და აღტაცებით შეჰყურებდა ქალს, კარგად ჰგონო-

სკოლა. წინა წლებში ბავშვები ცოტანი დადიოდნენ, მაგრამ შემდეგ გაუჩნდა სოფელს ვიღაც მტერი და ხალხმა დაიწყა ძახილი, რომ სკოლა სრულიად არ გვინდაო, და ბავშვებს აღარ ჰგზავნიდნენ, თუმცა ფულს კი იხდიდნენ. მასწავლებლები იყვნენ, მაგრამ ვერაფერი გააჩვენეს ვერც ბავშვები მოაგროვეს და ვერც ხალხი დაიყოლიეს. სკოლების მთავრობაც ყოველს ღონისძიებას ხმარობდა ხალხისათვის ჩეგონებია რამე, მაგრამ ვერას გახდა. 1899 წ. ენკენისთვის პირველიდან აქ დანიშნეს მასწავლებლად პ. გ. მახარობლიძე. მოსვლისთანავე ის გულს მოდგინეთ შეუდგა თავის მოვალეობას. ქვეიანის ქცევით, მეცადინეობით და ხალხის ჩეგონებით სკოლის საქმე ჩინებულათ მოაწყო. დღეს ხალხი ამ მასწავლებლის მადლიერია; სკოლაში 90 ბავშვა დადის (40 ქალი, 50 ვაჟი). მასწავლებლის მეცადინეობით ეკლესიაში ჰვალობს მოსწავლეთა გუნდი. ბავშვებმა მშვენივრად შეითვისეს რუსული და ქართული წერა-კითხვა ამ მოკლეს ხანში. თურმე სკოლის სიკეთე მასწავლებლისაგან ყოფილა დამოკიდებული.

სასიამოვნო სანახავი იყო მერეთელებისათვის, 6 იანვარს რომ გამოვიდა ეკლესიიდან მათის შვილების მგალობელთა გუნდი და ხატებით ხელში წინ მიუძღოდა მღვდელთან ერთად წყლის საკურთხებლად. ხალხის აღტაცებას, სიხარულს, და მადლობას საზღვარი არა ჰქონდა. აქაურებს გალობით წყლის კურთხევა არ უნახამთ არაოდეს. ამის მხახველმა მერეთმა არა მგონია კიდევ სთქვას: „სკოლა არ მინდა!“.

* ქუთაისი. წარსულს 20 დეკემბერს ქუთაისის საბჭოში გადასწყდა აქაურ ნოქართა დიდი ხნის საწადელი საქმე. როგორც მოგვხსენებათ, ნოქარები თხოულობდნენ, რომ კვირა დღეობით თორმეტი საათიდან სამ საათამდე დუქნები ღია ყოფილიყო და დანარჩენს დროს-კი დაკეტული, დანარჩენს უქმე დღეებში-კი თორმეტი საათიდან ექვს სა-

ბდა, თუ რად უდიდდა საბრალო მადლენას ეს ნაბიჯი. რა კი ნახა, რომ ქალს სურდა კვლავ ლაპარაკის განგრძობა, ხელის გაქნევით შეაჩერა და წყნარად უთხრა:

— კმარა!.. რაც უნდა მითხრათ, ამოა... მე არსად წავალ...

ამის გაგონებაზედ მადლენა როგორღაც მოიბუზა, შეკრა და წამს უკან მისს ვაფითარებულს სახეს აღმურმა აჰკრა, ქალი მხნედ გასწორდა წელში და ამ განწირვის ემს, როდესაც ყოველივე სწყდებოდა, მაგრად ჩასქიდა ხელები და პირდაპირ შეხედა:

— ეგ მართალი არ არის? მითხარით ახლავ, რომ ეგ არ არის მართალი!

— ჰო! განაგრძო ტიტომ, კარგად ვიცი, რაც უნდა მითხრათ, მაგრამ სულ ამოა, ჩემი გარდაწყვეტილება შეურყეველია, არსად მივდივარ!

შემდეგ ქალს ხელები დაუქირა და ხმა დაბლა განაგრძო:

— იცით რას გეტყვით, მადლენა, შეუძლებელი არა უნდა სთხოვოთ-რა კაცს... მე აქამოდე თქვენ გემოჩილებოდით... თქვენთვის ვივიწყედი ყოველგვარს შეურაცხებას,

ათამდე ევაქრათ... [შემდეგ] თან-სულნი ყოფილან... [შემდეგ] ცხრა ხმის უმეტესობით, შეიწყნარა ეს თხოვნა. ქალაქის გამგეობა, იმდღე, ამ დადგინლების უკვე წარადგინდა ბ.ნ. გუბერნატორთან დასამტკიცებლად.

* დუშეთისა და თახუთის მაზრების საზოგადოებებს ინსპექტორს ე. კაცინსკის, როგორც „ტფ. ფურ.“ იუწყება, ტფილისის სასახანო პალატის მე-3 განყოფილების უფროსად წინახვან.

* მთავრობამ ამ რამდენისაჟე ხნის წინად საჯაროდ გახდა, რომ საჯარო საქონელი ქალაქში უაქვლად რეინის გზით მარკეანს ხელდა. ესა ტფილისის გუბერნატორს ნება დაურთავს აუქციადგან ტფილისში სხვა გზათვ მარკეანს საქონელი.

* რათა ქუჩებისა და მოედნების გასუფთავების საქმე განწყობილად აქმნას, ტფილისის მაჟისტრატის მი. უმართავს ქალაქის გამგეობისათვის და უთხოვანა მაჟისტრატის განაგებს ის ეტლები, რომელთაც ნაკავს ეზაბდინ და იასკე დაუმარხილან ქუჩების მშენებელი მუშები.

* ტფილისის კაპიტო კონსუსში ერთი მოსწავლე ქუთურშით გამსდარაჟად. სასწავლებლის მთავრობას საჭირო ზომები მიუღია, რომ ეს სენი სხვა მოსწავლესაც არ გადაეღოს.

* ტფილისის სამსახორლო მაჟისტრატის უფროსი თამიჯლომარე სენატარი ს. ბ. ჯასკა 19 იანვარს შეტყუებულა წავიდა.

* როგორც „გაგ.“-ს შეუტყვია, ტფილისის ელქის სასამართლოს თავმჯდომარის ამხანაგს ა. ა. ფეხსმანს ტფილისის სამსამართლო მაჟისტრატის წინააღმდეგ, ხოლო იმის ადვოკატს გადაეჭრეთა კავკასის ელქის სასამართლოს თავმჯდომარის ამხანაგ ა. დ. ბუტუნკო.

დაბატ სოფელი

(მოწერილი ამბავი)

ს.მ. ნანიანი, (სადხალის მაზრა). ანკ ერთი სოფელია არ არის ისე

თქვენთვის ვტოვებდი ჩემი მოუხვეწარი ცხოვრების ერთადერთს სიამოვნებას— შურის ძიებას, თვით მაშინაც კი, როდესაც მტერი ხელში მქდლოდა... გამოიგონეთ, ამ დღეებში ტყეში შეგვხვდი მძინარე ბარბონას... შემძლო იქვე, მისი თოფი ამეღო და... ჩემის დაქრისთვის გადამეხდა სამაგიერო, მაგრამ ამ დროს მომაგონდით თქვენ და ხელი არ ვახელ, გავშორდი.—თქვენ მამანეთ კეთილი ვყოფილიყავ და შეცვდილობდი კეთილობას; თქვენ მთხოვდით მიტევენას, მეც მივუტევებდი ხოლმე. მაგრამ... მეც დროს თქვენ მყავდით აქ, თქვენა გხედავდით. თქვენთან ყოფნა, თქვენი ცემრა გულს მიმშვიდებდა, ლობიერობით მივსება, ამ მცირეხანმა მაღალ გარდაჰქმნა მთელი ჩემი არსება.

მადლენა გულის ძეგრით უკდებდა მისს ლაპარაკს ყურს. გული თითქოს ეუბნებოდა, რომ ეს უკანასკნელად-და ჰხედავდა, რომ ისინი არასდროს აღარ შეხვდებოდნენ ერთმანეთს და სცილობდა ეს სიტუაციის უკანასკნელი წუთები ნათლად შთაებრქვა გონებაში...

(შემდეგი იქნება)

ლონდონი. საზოგადოებათა პალატა. ჩემბერლენის შემოსვლის დროს სრული სიჩუმე ჰქმნებოდა, ხოლო პანტერბანს ოპოზიცია, ბალეტურს-კი მთავრობის მომხრენი თანაგრძობით მიეგებნენ. პრიტიმანმა აღრესი წარადგინა, რომლითაც თანაგრძობა გამოცხადებული ყველა იმით მიმართ, ვინც ომის გამო იტანჯებოდა. აღრესი ნათქვამია, რომ ერი დიდის განცვიფრებით შესტკეპრის მამაც ჯარის-კაცებს, გულით-კი სწუხს, რომ ასე მრავალნი დიხოცენ ბრძოლის ველზე. ბრძოლამ დიდად აღაფრთოვანა ეროვნული გრძობა, რაც თავს იჩენს ბრტანის ყველა ნაწილში. ბრძოლა, რომელიც ტომებრივმა უთანხმოებამ გამოიწვია, გამწვავდა არა-არსებით მიზეზთა გამო. მართლაც, თუ ორის ერის ხალხს ერთმანეთისათვის პატივი უნდა ეცათ, ესენი, რასაკვირველია, ჰოლანდიელები და ინგლისელები იყვნენ. როდესაც ბრძოლა მოისპობა და მისი გამოძვივები სამწუხარო გარემოებანი აცილებულ იქნება, მაშინ, იმედი მაქვს, ჰოლანდიელები და ინგლისელები მშვიდობიანად და მეგობრულად იცხოვრებენ ინგლისის დროის მფარველობის ქვეშე. ვწუხვარ, რომ ინგლისის იარაღს უბედურება ეწვია, მაგრამ ერი მზად არის ეს უბედურება არად შეიმჩნიოს. მარცხის მიზეზნი საყვებით უნდა იქმნას გამოკვლეული. იმედი მაქვს, რომ დიდი ფული ომის გასაძლოად დაუყოვნებლივ დასია-მოყვებით იქნება გადადებული მთავრობის მიერ (სიცოლის ხმა გაისმის). რადიკალებს მოსწონთ ეს სიტყვები. მეცხრამეტე საუკუნის უკანასკნელ დღეებიდან ინგლისის ფრიად გასაქრის მღვთმარობაში იმყოფება; ერთის მხრივ ინგლისის მტერნი ხარბად აცქერდებიან სისუსტისა, ყოყმანობისა და აზრთა სხვა დასხვაობის ნიშნებს, მეორეს მხრივ — შეიარაღებული იმპერია მოელოდინება ერთხმის გარდაწყვეტილებას პარლამენტისას, — ბრძოლა კმა-საყოფელ შედეგამდე იქმნას მიყვანილიო. რომელს ამითანს დააკმაყოფილებენ წევრი პალატისანიო? (მოწონების ხმა გაისმის). ჰენრი პაიზმა აღრესის მოწონებით და საჩრლით დაიწყო თავისი სიტყვა. სიამოვნება უნდა განვაცხადო, სთქვა მან, — რომ სამოას საქმის შესახებ მორიგება შესდგაო. უნდა აღვნიშნო აგრეთვე, რომ ინგლისსა და გერმანიას ერთაერთი სავაჭრო ინტერესები აქვთ. მე ბრძოლა სიამართლიანად და აუცილებლად მიმიჩნია და რაც შეიძლება იგი ჩქარა უნდა იქმნას მიყვანილი იმ ერთად-ერთ დასასრულამდე, რომელიც ინგლისს შეეფერება და ეკადრებაო. (მოწონების ხმა გაისმის). ოპოზიცია-ის წევრმა კემპბელ ბანერმანმა განაცხადა, რომ სეფე-სიტყვის სიმოკლის გამო არა ვწუხვარო. ინგლისის ბრძოლა აქვს და როგორც ამბობენ ამ ბრძოლის ეტყობა, იგი თანდათან რთულდება და კრიტიკული ხასიათი ეძლევაო. განიხილა რა პოლიტიკური ვითარება სამხრეთ აფრიკისა და ფლენიშნის გარეობა, რომ ინგლისის არა-კეთილის მოსურნენი მრავ-

გზადა. ამ თეატრებიდან წელიწადში 3000 მანეთამდე ეძლეოდა, ასე რომ სრული შემოსავალი შექსპირისა, ეხლანდელ ფულის ფასის კვალობაზედ რომ ვინაგარიშთ, 40,000 მანეთს უდრისო, ამბობს ლი.

წვილილი ი. არღიშვილის პასუხად.

„კვალის“ მე-52 №-ში ბ. ნ. ივანე არდიშვილი მიწვევს სამედიკოსო სამართალში. ამის პასუხად უნდა მოკახსენო შედეგად: 1) ვერ ის მიკვირს, რომ ამ ბატონმა თანა სსკ-და-სსკ-ს ფსევდონიმით თან-სუთჟერ მლანძა და მათთან ჟურნალ „ფურცლები“, მეტე „კვალში“. „ცნ. ფურცლები“ ლხმდეს-განებას მე ყოველთვის უმასუსად ვტოვებდა. „კვალში“ რომ :ნგარშის შეესო „მართლის მთქმელი“, იძულებული ვიყავი სიამართლე აღმედგინა. ასევე მიკვირებ „იკრეანში“ (№ 159). ორსავე წერილს ჩემი სხეული და გვარა აწერია. რა უფლება აქვს ე. არდიშვილს სამედიკოსო სამართალში გამოვიკოს? დღემდე ხომ ერთ ცნობილსავე თაგა მისარს ქვეშქმონდა დამალული და დღეს-კი მოიგუნება, შარბადე ახსნა და სამედიკოსო სამართალს ითხოვს. 2) ე. არდიშვილმა მიიკვლია მომართობა-გებულ მოსამართლესთან იმის გამო, ვითამ წერილით შეურაცხება მიმეყენებინა. იმისდა მიუხედავად, რომ ჩემი ამხანაგები სთხოვდნენ, ნუ მიდისარ სსსამართალშია, მან ეს არ იხება (მომწია სამა მსწავლებელი); სსსამართალში 5 წელი. ის თხოვლობდა ჩემს დასჯას, მაგრამ რაფა საბუთებია წარკადგინა, რომლის ძალითაც სსსკ-ს, შარბ-აქით, იმას დაეკისრებოდა, სსკ-ს განგე მოჭყუა ქიკვიკის. სსსამართალში დამარცხებულმა სამედიკოსო სამართალს მიამუშა; მე ვიდეკ არ ბეჭდებდა ჩემის მხრივ აგონიე ბ. ნ. ჟურნალი, გაგებინე ეს არდიშვილს ნაკომბრის შარბელ რიცხვებში, დაინიშნეთ 14 ნაკომბრე საქმის გასარჩევად; ბ. ნ. ჟურნალიც მოვიდა ს. სუნევიდგან, მაგრამ ე. არდიშვილმა ჰბრძანა: „წმინდული არა მუასო“. რადგან მე ისე მოცდილი არა ვარ, რომ შეესას „წმინდულობას“ უფან კსდია, ამიტომ თაგი მიგანებე საქმეს. 3) „რედ-ქიკიებს ნუ ვაწუხებთ“, ჰბრძანებს ე. არდიშვილი. მე არც შემიწუხებია, არც ვაწუხებ, თქვენ-კი, ბ. ნ. არდიშვილო, სთხოვლობდნან დაწვეული დღემდე არც რედ-ქიკიებს სკენებთ, არც თათონ სრხებთ; თქვენა თაგი რომ დატეკებინათ, ამ შემთხვევაში უთუოდ მოიკვადით. 4) „საზრამდებლო მუსლები უკვე აღნიშნული გვარს ვაწუხებთ მეც და თქვენცა“. თქვენი რა მოკახსენოთ, გენახეთ ვიდეკ აღნიშნეთ, მე-კი არსად არ აღნიშნავს და ბრძალადებიც არაინ მუადა, გარდა ვიდეკ — ამისა, კანოსა, მართლის მთქმელისა და სსკებისა, რომლებიც თქვენი ტუუშები ყოფილან. თუ ამ ბატონსან ფსევდონიმებს თქვენს სცნობთ, მისინ-კი შეიძლება მართლად ბრძალდებული გასდეთ. 5) რადგანაც „მართლის მთქმელს“ თქვენს ცნობილობთ, თანსხმა ვარ სამართალში ტაბეკეო იმ შირობით-კი, რომ განჩეკულ უნდა იქმნას მსოფლოდ ეს წერილი და იმისა წინააღმდეგა. ჟურნალში, ესეც ჰქმნას, რაც მოკახსენეთ. ჩემის მხრივაც ამ საქმეს ვანდობ თქვენ მიერ დასასკელებულ განებას; ვეჭვობ-კი, რომ იმის ამისათვის მოიცდელან.

გ. მ. ჩხიძე

მუხრან-გაყთაბიდან.

(ამბორებილი ამბები)

როგორც გაზეთები გადმოგვცემენ, რომ-ში ამას წინად შემდეგი ამბავი მომხდარა. ორ რვა წლის ბავშვს თამაშობის დროს ჩხუბი მოსვლიათ ქუჩაში. ბავშვებს დედები მიჰყვებიან და ახლა იმათ ჩაუვლიათ ერთმანეთისთვის თიბში ხელი. მალე ქუჩაში მამებიც გამოვარდნილან, იმათ თან ნათესავებიც გამოვიდნენ, და ამ რიგად ქუჩაში ნამდვილი ომი გაჩაღდებულა. დედა-კაცების წილი-კვილს, ბავშვების ჩხვილს და კაცების ღრიალს დასასრული არა ჰქონია. ერთ კაცს ხანჯალი ამოუღია და მოწინააღმდეგისაკენ გაქანებულა, ამ დროს თავისივე ქალი მიჰვარდნია ხანჯლის წასართმევად, მაგრამ მამას ამ არეულობაში ვერ უცვინა ქალი და სასიკვდილოდ დაუბრია იგი. ამის შემდეგ ხანჯლები და დანები სხეებსაც ამოუღიათ. ბრძოლა მხოლოდ ორის საათის შემდეგ დასრულდებულა. მრავალი დაჭრილი და მძიმედ დაზარებული წაუღიათ თურმე ბრძოლის ველიდან.

რუსეთის გაზეთების სიტყვით, 3 იანვრის ტირაჟის დროს პირველ სესხის 200,000 მანეთიანი მოგება ჰხდით ეფიმი კალინეს ძე ტროფიმოვს და ივანე აღრანის ძე ფილიმონოვს, ვაჟარ ანდრეევის ნოქრებად ნამყოფდნენ. ანდრეევის პეტრობურგში თამაშის საწყობები ჰქონია. ტროფიმოვი და ფილიმონოვი წინად იქ მახატებდნენ, „შარბან“ დეკემბერში-კი საკუთარი საწყობი გაუშარბათ. ორივენი ჯერ ახალგაზდანი ყოფილან.

დღემდის იგონება, რომ ამერიკამ თავისი სახელი ამერიკა ვესპუჩისაგან მიიღო, იმ ვესპუჩისაგან, რომელიც პირველად აღწერა ამერიკა. ბევრი იმასაც-კი ამბობდა, რომ უფრო სამართლიანი იქნებოდა ამერიკისთვის იმის სახელი დაერქვათ, ვინც პირველად აღმოაჩინა იგი, სახელდობრ კოლუმბისაო. ეხლა, როგორც ერთ ფრანგულ ჟურნალში ეთულ მორთ ამტკიცებს, ამერიკას თავისი სახელწოდება ვესპუჩისაგან არ უსესხნია. სახელი ამერიკა კოლუმბის მიხედვით-კი იტალიდან ამერიკაში, იმ სახელით ნიკარაგუაში ერთს უდრილს ემანდნენ. სახელი ამერიკა თვით კოლუმბსაც-კი უმარია ერთს თავისს მოსხენებაში, რომელიც ფერდინანდ აღრანელისთვის მიურთმევია. მალე ახალის ქვეყნის აღმოჩენის ამბავი მთელ დედამიწას მოედო. 1505 წელს გამოქვეყნებულ იქნა ამერიკა ვესპუჩის წერილები ამერიკის შესახებ. 1509 წელს წიგნების ვაჟარმა გილაკომილუსმა დაბეჭდა ბატარა წიგნაკი, რომელშიაც აცხადებდა, რომ ახლად აღმოჩენილ ქვეყანას ვესპუჩის სახელი დაერქვაო. მას აქეთია ყველა ამ აზრს ადგია. როდესაც გილაკომილუსმა თავისი წიგნაკი გამოსცა, აღარც კოლუმბი და აღარც ამერიკა ვესპუჩი აღარ იყვნენ ცოცხალნი.

ისე წელიწადი არ გავა, რომ შექსპირის შესახებ ახალი არაფერი დასწერონ. ყველა ის რომ შეიკრიბოს, რაც კი შექსპირის შესახებ და იმის თხზულებების გამო დაწერილა, ერთ უზარმაზარ ბიბლიოთეკას შეადგენს. ეფრანსა და ამერიკაში თითქმის ორი საუთუნეა სცილობდენ გაიგონ და შეიტყონ ყოველივე წელილი ამ უმსანიშნავე-სის დრამატურის ცნობებშია. სხვათა შორის, შექსპირის ცნობილი ბიოგრაფი სიდნეი ლი შესდგომია იმის გამოკვლევის, თუ შექსპირს რა შემოსავალი უნდა ჰქონოდა არტიკობიდან და დრამატურობიდან, სიდნეი ლის გამოკვლევით, შექსპირს ძალიან კარგი შემოსავალი ჰქონია, იმ დროს დრამატურის ახალ პიესის წარმოდგენისთვის ეძლეოდა თეატრიდან 60—100 მანეთამდე, ხოლო ძველის—20—40 მანეთამდე. 1599 წელს, მაგალითად, ლის ანგარიშით, შექსპირმა თავისს პიესებში 200 მანეთამდე აიღო. ამას გარდა როგორც არტიკტ, შექსპირს წელიწადში 1100 მანეთი ეძლეოდა. მხედველობაში იქონიეთ, რომ იმ დროს ფული ძალიან ძვირი იყო, ასე რომ მაშინდელი ერთი მანეთი ახლანდელ რვა მანეთს უდრის. თუ ამის კვალობაზედ ვინაგარიშებთ, შექსპირის ერთის წლის შემოსავალი 10,000 მანეთს აღემატება. იმავე 1599 წელს შექსპირი ორის თეატრის მინაწილე

—როგორ დაეჭვებო, როცა ამ სამის დღის წინად დიდის ამბით დაგმარსე, რამდენი ვალი და გასში ავადე, და შენ კი ამბობდები: რ, ნინოა ვარო. არა სულა და თვალა, ვერ მომბტეუბ, შენ მისი ახრდილი უნდა იყო.

ამ ბასის დროს შემოკსწრთ ახლა სოფელში მისოკრები გლეხი, რომელიც ერთს ჰკუთსე შეშლილს დედა-გატს დაეკება. ის დედაცაცი სახლიდან გამტკეულოდ და აქ-აქ უგზობ-უგლოდ დაეხტებოდა. სოფლობის იტაცა თაგუად ხელი, მოჭყუა მწარედ სინანულს, —კაი ჩემს უბედურებას, ის გაეი დაეკაცო სწორედ მე დამიმარსაკს ასეთის დიდის ამბით ჩემის ცრულის მაგიადაცაო.

ნინოა-კი დედუღეთს წასულოყო გასართობლად და დარდების გასაჭარ-კებლად.

ოლგა უ-ია

უცნობეთი

ინგლის-ბრანსვალის ომი.

როცა ამ რამდენიმე დღის წინად გენგალ ბუღლერის ვარა დაიდრა ფრეი-დგან ლეკსიმბიტისკენ, ტრანსვალის სოფლებს ბრძოლაში გატაცა სტრანია, თუ რა განსაზღვრავს მოკვლადთ ისგლი-სგლებს. გაზეთ „ნოკოე ვრემია“-ს დე-ბეშა მისკლავს ბრძოლადაცან, სტრანიათქვამია:

„გენგალ ბუღლერის ვარა სსსამართალს მღვთმარობაშია. გენგალი ქუბური მოკლავს ინგლისელების მხრივ თავს დასხმას. თუ ამ შემთხვევაშიც გენგალ ვაწყო-რე, ბუღლერი იმუ-ლებული იქნება დაუყოვნებლივ ტუტეისკენ დაბრუნდეს. ამ დღეებში უეცრაფერი გადწევადა. აქ-ურს ტრანსვალიელთა წრებში ამბობენ, რომ გენგალის შესახებ წინასწარმეტყველება წინდაუხედავლად იქმნებოდა, მაგრამ დაწმინდებული არაინ, რომ ყოველ გვარამ შირბება ბრძოლისათვის ბურების სასარგებლოდ არის მოწყობილია“. —როგორც უკვე ვიცით, ეს წინასწარმეტყველება სავსებით გამართ-ლებდა.

—ტუველ წაყვანილ ინგლისელთა რიცხვი თანდათან ისე მცუდლებს, რომ ტრანსვალის მთავრობა ძლიერ დედა-ქრებუდა, როგორ შეინახოთ ამდენი კაციო. ამ სავანის შესახებ იმ რას აუწეებენ გაზეთებს კამპეტადიდან:

„ტუველს რამდენობა, რომელიც ამ უმად 5000 კაცს შეადგენს, უკვლავს აფიქრებს ბრეტრანიაში. ამბობენ, რომ მთავრობას ახრდა აქვს ბრეტრანია-დან ბიტრეს-სურგში გაჭედავას ისინი, რესპუბლიკის ჩრდილოეთ მხარეს, სადაც იმათთვის ესლანდელზე ბერად ჩაგდება დარაჟია იქმნება საჭიროყო. აქედან განტეკა თათქმის ყოვლად შეუძლებელია, ვინც არ მონადრებს თავისი თაგი გასწიაროს. ბიტრეს-სურგის სრულებითაც არ წარმოადგენს უდა-ბურს ადგილს, შირ-აქით, აქ მრავალი ტრანსვალიე მტრანგებაა, მაგრამ იქ-ურისი ჰავა დიდად მანებუდა ეგრობილ-თათვის, ნაკლებად არის დასასკელები და აუარებელი მსკრბობით არის სავსე. გაჭეუულს კაცს შეუძლიან მისწიაროს, რომელიმდის მხოლოდ იმ შემთხვევა-ში, თუ ის კარგად იქნება შეიარაღე-ბული და თან ზღობად იქნება საგზა-ლი. წინააღმდეგ შემთხვევაში ის მსკრბული გასდება ციებისა და შირ-შილისა ანუ ტუის ნადრისა“.

დაჭეუებული სწავლა-განათლების მხრივ როგორც ნინოა. ამ სოფელში 160 კომლი გლეხი სცხარობს და ვერ შე-კლებით კაცს, რომ ქართული წერა-ბითსა იცნოდეს. უმალე უწევებს წა-ბითსკეტი არაინ იცნის. როდესაც მათ უწევს მიიღებენ, სოფელში მამბრე მედუნესთან მიბრბან, რომე-ლიც, რასაკვირველია, უსასუიდლოდ არც ერთის გროშის სქემეს არ გაუკეთებს, სულ ცოტა, რამ ან სამი მანეთის სულად მანერს წაწმინს. ნინოას მცხო-რებნი შეძლებული ხლას და ნუ თუ არ მალ-უძით ერთი სკოლა დაასრისონ და თაგინთის სარჯით შეინახონ!

ესე-გია, რომ ამ ბედში მარტა ნინოა არ არის, სკოლა არც მსხლობელ სოფლებში მოამბრება, როგორც მკა-ბლთად, ჟამითში, სადაც 800 კომლია, კატრეთში — 200 კომლი, შირში და სხვაგან. ჩვენის აზ-რით საჭიროა ამ გაზეთებს ადგი-ლობრივს მდგომარეობას ურდადებამ მიაქ-ციონ და ეტანდნენ ასეთ დიდ სოფლებ-ში სასწავლებლების დაარსებისათვის. ამ მხრივ სწორედ მისახამება სოფ-ლებს მდგომარეობას ახალშენიშვილის მაგალითი. მისი ახალშენიშვილი ეს რამ-დენიმე წელიწადია უჭედაკება გლეხებს დაარსებისათ სკოლა და ბოლოს შირ-ში უნაყოფოდ არ ჩაყარა: რამდენიმე თგავ, უკვე დაარსდა სკოლა ს. ფსო-კელში. თუ წინად მომდგარო ესე-გე-ბოდა სოფელთ მიუბრბინათ სკო-ლაში ბავშვები, დღეს ბავშვების მობ-ლები ესე-გებთან, — მიბრბეთ ჩვენი შვი-ლებიო. მ. ახალშენიშვილი სხვათგად დიდს შემწეობას და დახმარებას უწევს სოფელთ: ურბებს წამლებს, აქვე-ისე-გადარბებს და სხვა. ურბეა არ იქმნება სხვა აღვლელბებაც კეთილ ინ-ბონ და მიჭმომნ მ. ახალშენიშვილის მაგალითს.

ნანიანელი

ბოლის სიკვდილის შემდეგ და-ბრუნება

(ნამდვილი ლეჩხუმი მომხდარი ამბავი).

გლეხი სოფლობა ბორბლის წინს-კები იყო, ყოველთვის უმასხობად სტუქსად და უგარდებობად თავისს სცნობდა. ცოლი ეგროფერს უბედადა, ხსანსან მუჭარას თუ გტე-და, —ნუ მსხობ უმალე, თორემ თავს წყალში აკარნობო. ერთხელ სოფლობა ცუდ უბრალად ცოლს სე-ლი შეასო, ცოლი მოთმინებოდგან გა-მოკლდა, გავარდა კარში და წავიდა სა-დაც. ერთისთვის შემდეგ სახრალე წყლის შირდა ნახეს დამჩნავლი. წავი-და სოფლობა, გა-გავლასითა და თავ-ში ცემით გადარდალებული გავიდა სა-ხლში მოიტანა, მეტე გაჭედავას ბარ-ბობი, მოიწვია მდგომარე და მთავარი. მიტრებული დიდა ამბით დასაფლავეს.

საში დღევ არ გასულა ამის შემდეგ, სადამოხედ ჭირისუფალს მოადგა კარ-ზედ ცოლი და დაწყო გამოკითხვა, — რა არის მიზეზი შენის მდგომარე-ობისა. ქმარს შიშისაგან განკლები აუ-გარდა. ასე ეგონა, ჩემის ცრულის სე-ლი მოკლდა და თავს დამადგა, რომ-ღორც სულთმსუთავიო, შური უნდა მიმოს და სხამეოვრე გადამინადროსო. ბოლოს სოფლობა გონსედ მოკლდა, ქალს კარგად დაუჭიროდა და ბასი და-წყო, — ნამდვილი ნინოა ხარ, თუ რამ სულა გამოიკვინადეო“. ქალს ტე-ტინა და უმასხეს:

—გატე, რამ გდაგროა, ვინ სე-ლი, რა სული, განა ვერ მიცნა, რომ ნინოა ვარა?!

ვლდებიანო, ბანერმანმა იკითხა, — რისაგან არის ესაო? იმისაგან, რომ იქაურ მკვიდრთა უმეტესობა ჰოლანდიელები არიანო- (დრტინევა გაიხსნის მთავრობის მომხრეთა შორის, ხოლო ოპოზიციას მოსწონს მისი აზრი). ისინი დაუფარავად თხოულობენ, რომ ბენდერ ომის შემდეგ საზღვრები იქნას შეცვლილი, ანუ სხვა რაიმე ღონისძიებანი ხმარებული, რომელიც მერმისში იმათ უზრუნველყოფს ასეთ უბედურებისაგან, რაცა უფრო განამტკიცებდა ჰოლანდიელთა უმრავლესობას. ძნელად წარმოსადგენია, რომ თვით მინისტრებს მოსწონდეთ ის საშინელი მოთხოვნები, რომელიც მათ წარადგინეს, მაგრამ ასეთი მიმართულება ჰქონდა იმათ პოლიტიკას; კასკის ახალშენის კანონის გზით მოარულ ჰოლანდიელებს ჯეროვანის ყურადღებით არ ეკადრებოდა; ჩემ ბერტონის მიერ დადგენილ წესრიგის დროს კასკის ახალშენის მინისტრებს, რომელნიც ისეთივე მინისტრები არიან, როგორც თვით ჩემბერლენი, გულ ცივად ეპყრობოდნენ, რაც, რასაკვირველია, ძნელად შეუწყობს ხელს შიშის განფრთხილასა და კეთილთა გრძობათა დამყარებას, ეს-კი არსებითად საჭიროა არა თუ შარტო ქვეყნის მარაგ-გამგეობის საქმეში, არამედ სამხრეთ აფრიკის მერმისის კმა-საყოფელ მოსაწყობად (მოწონების ხმა გაისმის). მაგრამ ესა ბრძოლა გვაქვს და ბრძოლის დროს-კი იმისათვის უნდა ვიზრუნოთ, რომ იგი წარმატებით მიდიოდეს. ქვეყნის თვლი და ყური მხოლოდ ამისაკენ არის მიქცეული.

ლორდთა პალატა. შეწყნარებულ იქნა საპალატო ადრესი. კამათის დროს სალისბერი ჰეცხავდა იმათ, რომელთაც 1881 და 1884 წ. ხელშეკრულებას ხელი მოაწერეს, რადგან ისინი არიან მიზნები ტრანსვალის შეიარაღებისაო. უფრო კეთილგონიერად მოვიქცევით, რომ სხვა შესაფერ დროისათვის გადავდეთ სამხედრო მმართველთა მოქმედების განხილვა. ისე ვატყვებით არც ერთს მეცნიერებას არა სწავლობენ, როგორც სამხედრო მეცნიერებას; გარს ხუთი დიდი სამხედრო სახელმწიფო გვახვდება, მაგრამ უზენაესად შესანიშნავს საქმეებში ჩვენ სულ სხვა პოლიტიკას ვადგევართო. არა მგონია, რომ ბრიტანის კონსტიტუცია იმ სახით, როგორც ესაა შემოღებული, მტრულად ეკიდებოდეს კარგს სამხედრო წეს წყობილებას და არც იმ აზრისა ვარ, რომ აწინდელ კამათის დროს კრიტიკა სასარგებლო იყოს. ყველანი უნდა შევერთდეთ, რომ თვეი დავაზროთ სრულიად დამცირებასა და შიშს არა აცოლებულს მდგომარეობას. ყოველი ჩვენი მისწრაფება იმად უნდა იყოს მიქცეული, რომ საჩქაროდ ავცდეთ ისეთს ვითარებას, რომლის განხარჯილება შეუძლებელია. თუ ყოველსავე წვრილმანს კინკლაობას იმპერიის დაცვის დიდებულს მოვალეობას არ დაუქვემდებარებთ, უმკველად შევებნებით განსაცდელსა და შერყევას, რომელიც, ეჭვი არ არის, იმპერიის ბრწყინვალეობას ჩრდილს მიაყენებს და იქნება იმის ერთიანობასაც მუქარა დაუწყოსო.

როსბერამ განაცხადა, რომ სალისბერის სიტყვა არ შეეფერება საქმეთა დიდად სერიოზულს ვითარებასაო. ოდესმე მთავრობის მოქმედება განხილულ და სასტიკად განსჯილ იქნებაო, ხოლო ესა ქვეყანას ისა მსურს შეიტყოს, თუ იგი რას არის განზრახულიო.

ლონდონი. თავის სიტყვაში კვებულ ბენერმანმა სთქვა კიდევ, რომ ბრძოლა მხედ უნდა განვაგრძოთ და არავითარი საშუალება იმისთვის არ დავიშუროთო (მოწონების ხმა გაისმის). მე ვკიცხავ მთავრობას და ამ ჩემ გრძობას კიცხვისას დიდი უმრავლესობა გაიზიარებსო. თუმცა აქ სხვას გვარწმუნებენ, მე მაინც იმ აზრისა ვარ, რომ სწორედ ესა დადგა წუთი მომხდარის განსაზღვრადო.

კამბერბურში. რადგან გაზეთი „Сѣверный Курьеръ“-ი, იმისდა მიუხედავად, რომ ერთხელ იქნა გაფრთხილებული, განაგრძობს უწინდელსავე მაგნი მიმართულებას, რაც დაამტკიცა მთელის რიგის წერილებით, შინაგან საქმეთა მინისტრმა დაადგინა გამოცხადება ამ გაზეთის რედაქტორ-გამომცემელს თავად ვლადიმერ ბარიატინსკისა და მეორე რედაქტორს ნადვორნი სოვეტნიკს კონსტანტინე არაბაიენს მეორე გაფრთხილება.

ლონდონი. მდინარე ტუგელთან ბრძოლის დროს 20 დგან 26 იანვარამდე კიდევ აღრიცხულია 27 მოკლული და 278 დაჭრილი; როგორც ჩანს, ამ რიცხვში არ არის ჩათვლილი სპონსკოთან ბრძოლის ზარალი. დღეს საღამოს სამხედრო მინისტრამ დეპუტე მიიღო რომბერტისაგან, რომელიც აუწყებს, რომ არავითარი ცვლილება არ მომხდარაო.

პრეტორია. კოლენსბერგიდგან 15 იანვარს იუწყებიან: რაზმის უფროსი დალარეი იცნობება, რომ ხუთშაბათს თავს დავესხი წინ წამოსულს ინგლისელთა დიდს რაზმს და უკან დაეწვივნე დიდს ზარალითაო. ბურების მხრივ ორი კაცი დაჭრილი. გენერალი გაბლერა სწერს, რომ გათენებიდგან ძლიერი ბრძოლაა, ინგლისელები დიდს ჯარით სცდილობდნენ გარ შემორტყმოდნენ ბურების სიმაგრებს. შგმანი მიეშველა გაბლერს და საღამოს რვა საათზედ დაბრუნდა თავის ბინაზედ. იგი იუწყება, რომ ინგლისელები დამარცხდნენ, ბურებმა-კი თავისი სიმაგრეები შეიჩინესო. ბურებს ხუთი კაცი დაუჭრეს, ინგლისელების ზარალი არ უწყით, მაგრამ უფრო მეტი უნდა იყოსო. მეორედაც ეცადნენ ინგლისელები ბურების სიმაგრეთა გარს შემორტყმას, მაგრამ საწადელს ვერ მიაღწიესო.

ბერლინი. ვენიდგან აცნობებენ გაზეთ „Norddeutsche Zeitung“-ს, რომ იმპერატორის ვილჰელმის დაბადების დღის გამო გამართულ სადღესასწაულო სადილის დროს იმპერატორმა ფრანც-იოსებმა აღდგურძელა კავშირის გულითადი და შეურყვევლი სიმტკიცე და სთქვა: „ვსვამ ჩემის ერდგულის მეგობრის იმპერატორის ვილჰელმის სადღესადღესოა“.

ლონდონი. სეფე-სიტყვაში განცხადებულია, რომ სამხრეთ აფრი-

კის ბრძოლის გარდა, ინგლისს ყველა უცხო სახელმწიფოსთან მეგობრული დამოკიდებულება აქვსო. დედოფალი ამბობს: „როდესაც მოვიხმე ერთი ჩემი, რათა წინააღმდეგობა გაეწია ჩრდილოეთ-აფრიკისა და ორანჟეს რესპუბლიკების ჩემს სამხრეთ-აფრიკის ახალშენებში შე მოსვენებათვის, იგი ერთგულობით გამოემხმებოდა. ჩვენის სამხედრო ისტორიის კეთილშობილ ტრადიციებთან შედარებით ნაკლები არ აღმოჩნდა სიგიჟე ჩემთა ჯარის-კაცთა ზღვაოსანთა და ზღვის ქვეითა ჯარისა. დიდად ვუსუხარ ამდენის ძვირუფასის სიცოცხლისა გამო, რომელიც მსხვერპლად იქნა შეწირული, მაგრამ ამასთანავე თავ-მოწონებითა და სიამოვნებით ვხედავ ჩემთა ქვეშევრდომთა მამულიშვილურ გრძობით აღტყინებას, რომელნიც სახელმწიფოს ყოველ წიხიდგან შეკრებილან, რათა მონაწილეობა მიიღონ იმპერიის ინტერესების ერთობილად დაცვის საქმეში. დარწმუნებული ვარ, რომ ამოა არ იქნება ჩემი იმედი, კვლავ რომ იმათ მივმართო და ვითხოვო განახლონ თავისი მეცადინეობა იმ დრომდე, ვიდრე ეს ბრძოლა იმპერიის დაცვისა და მისთა უზენაესთა უფლებათა სამხრეთ აფრიკაში განმტკიცებისა არ დასრულდება“. დედოფალი ქებით იხსენიებს იმ ახალშენთა მხეობას, რომელნიც აფრიკის სამხრეთით მყოფს ომში ჩარევის იქმნენ იძულებულნი. ინდოეთის ადგილობრივ მკვიდრთა უფროსთაგან მრავალი წინადადება მივიღე, რომელნიც მზად არიან თავისი ჯარი და შეძლება მომცენ სამხრეთ აფრიკაში სამსახურისათვისაო. სამხედრო კრედიტი სამხრეთ აფრიკაში ბრძოლის განსაგრძობად უნდა გაძლიერებულ იქნას. ეს ცდა დიდის ომის გარდახდისა ფრიალ შესანიშნავი ვაკვეთილი უნდა იყოს სამხედრო ადმინისტრაციისათვის. დედოფალი იმედოვნებს, რომ საზოგადოებათა პალიტა შეუწყაყმანებლივ დეთანხმება ყოველს ხარჯს, რათა სამხედრო სამზადისი იმ პასუხისმგებლობას შეუფარდოს, რომელიც შეკავშირებულია დიდის იმპერიის საფლობელოების პატრონობასთან, ისეთს დროში, როდესაც რამდენიმე სხვა ერთი აუკეთესებს თავის სამხედრო სამზადისსაო. საზოგადოებათა პალიტა, რასაკვირველია, არ დაეშურებს მეცადინეობასა და მსხვერპლს იმის ზრუნვისათვის, რომ ფლოტს ჯეროვანი ძლიერება ჰქონდესო.

ლონდონი. საზოგადოებათა პალიტაში კრება იყო ირლანდიის დასის ყველა ნაწილისა და ერთხმად დადგინეს, ყველა ნაწილის შეერთება.

19 იანვარი

ლონდონი. საზოგადოებათა პალიტა. კვებულ ბენერმანმა დასასრულ სთქვა: „თუ მინისტრები წარსულსავე ზაფხულს ომს აუცილებლად სთვლიდნენ და მაინც განაგრძობდნენ მოლაპარაკებას იმ გვარად, როგორც ისინი მოიქცნენ, სამინისტროდგან განძევების ღირსნი არიან. იმ საგანში, რომლის გამოც ისინი ვერა რიდგებოდნენ ტრანსვალითან, ისეთი არა იყო რა, რომ

ომი ან ომი-თვის სამზადისი გამოეწვია. ისტორიაში არასოდეს მოხდებოდა, რომ ასე სასაცილოდ წარმოედგინათ თავისი მოწინააღმდეგე, ასე ძლიერ შეძლადრყენენ ანგარიშში. თუ სამხედრო სამინისტროს საძიებელმა განყოფილება არა იცოდა—ეს სახუმრო საქმე არ არის“. ბალფორმა, რომელსაც ხმა მაღალის მონანების ძახილით მიეგებნენ, განაცხადა: ბანერმანის სიტყვებმა მე ასე მესმის: დახმარებას გვპირდება, თუ ბანერმანი ოპოზიციის დარჩება, ანუ უფრო დიდს დახმარებას, თუ თვით იკისრებს მმართველობას, სახელობრ ამ დრომდე ვიდრე მტერს არ გავაბრუნებო. ბანერმანი უარს არის იმ აზრისაგან, თუ ინგლისის ბელას გარდაწყვეტაში მონაწილეობას მიღება შეეძლო. იმ გზას დავადგები, რომელიც ინგლისს სრულიად უზენაესს უფლებას დაუქვემდებარებს მთელს სამხრეთ აფრიკისასაო (მოწონების ხმა გაისმის) რაც შეეხება ჩემბერლენის დიპლომატიის კრიტიკას, ოპოზიციის აქამდე გარდგან არ იჩენდა ამ კრიტიკასა და არა ჰეცხავდა და მხოლოდ ესა, ჩვენი მარცხის შემდეგ გამოსთქვა იგი. მთავრობა მტრის ძალ-ღონე ნაშვლილზედ მცირე მოიხდა. ბურების ძალის რაოდენობა ამიცნა იყო, რომლის გამოცნობა ისე ადვილი არ იყო, როგორც ვეროპის რომელიმე ერის ძალის გამოცნობაა. ქვეყნის სამარტლიანად ვაუტრუვდა იმედი ბრძოლის სხვა-და-სხვა გვარ შედეგისა გამო. თუ აწინდელს მთავრობას არ ენდობა პალიტა და ქვეყანაც თუ ამ უნდობლობას მიეძრება, მე ვკარგულად მზარი დავუჭირო ყოველს მთავრებას, რომელიც შეძლებს და ბრძოლას დაამთავრებს; მთავრობას აზრადც არა აქვს დაჰფარეს მომხდარი შეცდომანი და არასოდეს არ იტყვის დავხვდეთო, ვიდრე საქმე ისეთ ზავამდე არ მივა, რომელიც უტყუარს ნაყოფს მოიტანს“.

იოზანანსბურში. აქ სრული წესრიგიანობაა. ინგლისის ქვეშევრდომთ ნება დავითოთ აქ დარჩენისა. გასცა რა ეს განკარგულება, კრიტიკრმა სთქვა: „შეტყობილი მაქვს, რომ იოვანესბურში მცხოვრები ინგლისელები უკანასკნელ ძნელ დრო ეამის განმაცლახში დიდად მშვიდობიანობის მოყვარედ იქცეოდნენ, ისე, ვითარცა კანონის მორჩილნი მოქალაქენი. არ ვხედავ მიზეზს, რად უნდა აქმნენ ისინი აქედგან განძევებულნი. მხოლოდ იმისთვის-კი მზად უნდა იყვნენ, რომ თუ ბურებს შემძლიოთ სიკვდილი შეუზღადათ, ჩვენს ქვეყანაში მყოფ ბრიტანის ქვეშევრდომთაც ასეთისავე ხვედრის განაწილება მოელოთ. მხოლოდ ისინი იქმნებიან განძევებულნი, ვინც სამხედრო კანონს დაარღვევსო.“

კონსტანტინოპოლი. იტალიის საელჩომ გუშინ პორტას ულტიმატუმი გაუგზავნა და შეუთვალა, რომ თუ პილგია ჯენელი არ იქნა განთავისუფლებული, საელჩო დიპლომატიურს დამოკიდებულებას მოსპობსო.

ლონდონი. კიმბერლიდგან 14 იანვარს დეპუტი იუწყებიან, რომ ბერკლივესტში ბრიტანის ყველა ქვეშევრდომნი ბურების მიერ სამხე-

დრო სამსახურში იქმნენ მკაცრულნიო, მათ ებრძვიან ლეიტენანტებს გენერალის მთავარ-სარდალს სამხრეთ მომხადებულნი. თუ ამ ბრძანებას გადასცდნენ, 37 გირვანქა სტრელინგი და 10 შილინგა ჯარიმა გარდახდებოთ, ან სამის წლით დაპიტიმრებულ იქმნებიან. ეს ღონისძიება 300 ინგლისელის შესახებ არის ნახმარი.

20 იანვარი.

კონსტანტინოპოლი. სილვია ჯენელი იტალიის საელჩოში წაიყვანეს და მამას გარდასცეს.

ლონდონი. ოლდერშოტში დღეს მოულოდნელად მიუღიათ ბრძანება, მეოთხე ცხენოსანი ბრიგადა მოემზადოს გემებით გამგზავრებასაო.

სამხედრო სამინისტრომ გამოაქვეყნა 12 იანვარს სპონსკოთან მომხდარ ბრძოლის დროს მიღებულ ზარალის ამბავი. ინგლისელთაგან 139 მოუკლავთ, 392 დაუჭრიათ და 594 უცნობოდ დაკარგულა.

„რეიტერის სააგენტოს“ აცნობებენ დეპუტით 17 იანვარს პრეტორიიდგან, რომ როგორც ოფიციალურ ცნობებიდანა ჩანს სპონსკოთან მომხდარ ბრძოლის დროს 33 ბური მოუკლავთ და 120 დაუჭრიათო.

ლონდონი. „Daily Mail“-ს დეპუტით აუწყებენ კამბერბერგიდგან: „გუშინ ბულბერმა უორტონის ჯარს დედოფლის ვისიტორე წაუკითხა შემდგომის შინაარსისა: „ჩემს მოვალეობად მიმაჩნია, ჯარს, განსაკუთრებით თქვენ მიერ ნაჩვენებ რაზმებს, განვუცხადო ჩემი განცვიფრება მათ მიერ უკანასკნელ კვირის გამოჩენილ სიმტკიცისაგან, რომელიც გამოჩინეს დიდად მომქანცველ გადასვლ-გადმოსვლის დროსა“. ამასთანავე ბულბერმა უთხრა ჯარის-კაცებს, ნუ გგონიათ, რომ თქვენი შრომა ამაოდ დაიკარგა, რა-კი უკან დაწევა მოგხდათო. ჩემის აზრით, თქვენ, ხელთ იგდეთ გასაღები ლედი-სმითის გზისა და გვინებ ერთის კვარის შემდეგ ლედი-სმითში შევალთო.“

„Daily Chronicle“ სწერს, რომ სამინისტროს სამხრეთ წარსულს შაბათს განიხილა ფლოტის სამხედრო ფეხზედ დაყენების საქმე და გარდასწყვიტა, რომ მერვე დღეშია ჩრდილოეთ აფრიკაში არ იქმნას გავზენილი იმ დრომდე, ვიდრე საზღვაო ღონისძიებანი უზრუნველ ყოფილი არ იქნება ბრიტანის სანაპიროებო.

განცხადება

ი. ა. კოზინის

კ ა ნ ტ ო რ ა

მიიღეს ხელის მოწერას ყველა

მოდის უპრანალბეად, ახლად დაგაჭრილ ნივანბეად და მოღაბის ალგომეგაღ

(ფასისა და სამკერვალოებისათვის)

მოსკოვი, ალექსანდროვის პასაჟი.

პრეისკურანტი მსურველთ უსასყიდლოდ გაეგზავნებათ. წერილი რუსულს ენაზედ უნდა მიიწერონ.

(— 5 —)